D15

LKA

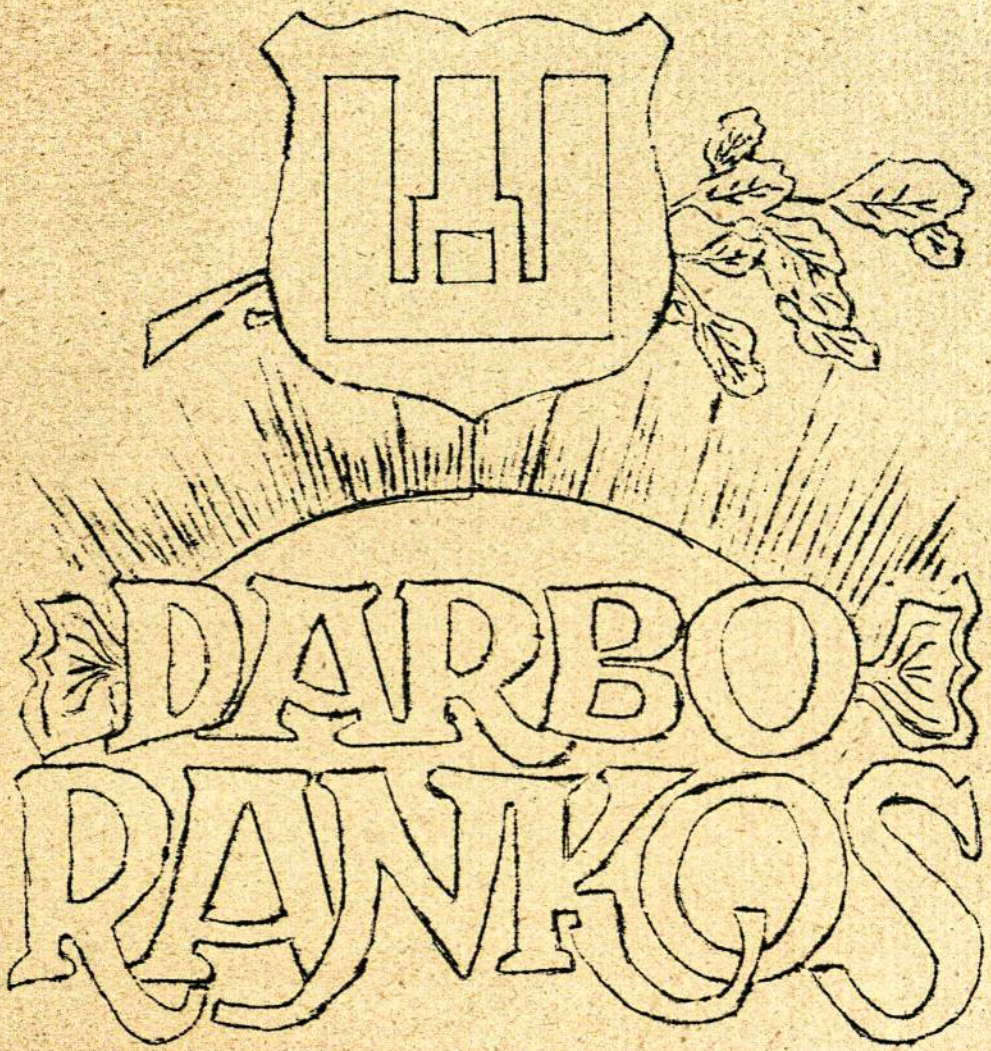

DARBO RANKOS

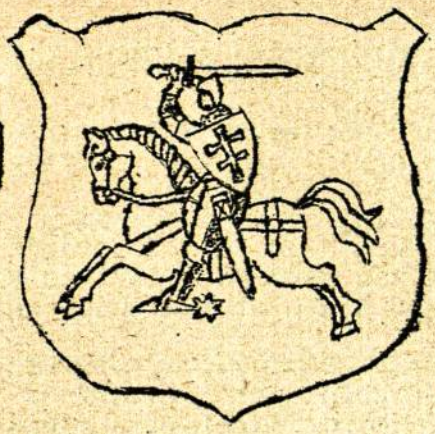

(LES MAINS DES TRAVAILLEURS)

Nr. 4 (10). 5 (11). 6 (12).

Paryžius, gruodžio 31 d.

PARIS, le 31 décembre 1951.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

REDAKCIJOS IR DARBO LIETUVIU SĄJUNGOS VALDYBOS ŽODIS

Redakcija ir Darbo Lietuvių Sąjungos Valdyba linki visiems DARBO RANKŲ skaitytojams laimingiausių, geriausių, pelningiausių, naŝiausių, viltingiausiu Naujų 1952 Metų.

Už malonų ligšiolinį bendradarbiavimą skaitlingiems DARBO RANKŲ talkininkams redakcija ir administracija nuoširdžiausiai dėkoja. Tikėkimes, kad tas bendradarbiavimas kitais metais bus dar intensyvesnis. DARBO RANKOS tokiu būdu pasidarys įdomesnes, mieliau skaitomos.

Pereitais metais DARBO RANKOS pasirinko taikos ir vienybes kelią, vieninteli, kuris tinka lietuviams trentyje. Darbo Lietuvių Sąjunga tiesia bendradarbiavimo ranką - Darbo Ranką visiems dirbantiems lietuviams Prancūzijoje. Mums palankūs geros valios ir susipratę vyrai, tautietės ją priima. Kiti abejingi, treti priešingi... Tai šiandieną darosi įprasta, jei net politiniuose mūsų sluogsniuose vieni nori bendradarbiauti - kiti nenori... Nepaisant ar is to butų naudos bendriems reikalams ar ne...

Prancūzijoje turime tris didesnes viešo pobūdžio organizacijas - Lietuvių Šalpos Draugiją, Paryžiuje, Lietuvių Sąjungą, Strasburgas ir Darbo Lietuvių Sąjungą, Paryziuje. Visos trys yra apolitinės. Viena daugiau dėmėsio kreipia į juridinę paramą ir šalpos reikalus savo darbe apjungdama visos Prancūzijos lietuvius, kita - Strasburge - rūpinasi visais lietuvių reikalais daugiau koncentruodama veiklą aplinkiniame rajone, trečioji - Darbo Lietuvių Sąjunga - rūpinasi profesiniais darbo žmonių reikalais jungdama juos į krikščionisko sindikalizmo judėjimą. Taciau visos trys organizacijos varo ir lietuviškos kultūros vagą. Dieve joms padek. Šioje srityje darbo tiek daug, kad niekad nebus pakankamai pastangų. Lietuviškų reikalų atžvilgiu yra naudinga veikti visomis kryptimis. Organizuoti lietuvius visais keliais, kad kuo daugiau jų įtraukus į lietuvišką gyvenimą užsienyje. Jei pirmosios dvi draugijos yra vietinio pobūdžio - trečioji - Darbo Lietuvių Sąjunga - kaip sindikatinė organizacija galės perkelti ir tęsti savo veiklą ir Laisvoje Lietuvoje, nusikračius okupantų jungo. Sindikalizmo ateitis demokratinėje santvarkoje yra labai didelė. Čia Darbo Lietuvių Sąjunga įeina, kaip autonominis tautinis vienetas į Prancūzijos Darbininkų Krikščioniškųjų Sindikatų Konfederaciją(CFTC) ir į Tarptautinę Krikščioniškųjų Sindikatų Uniją, Utrecte, kuri savo ruožu yra patariamasis JTO -Jungtinių Tautų Organizacijos - organas. Darbo Lietuvių Sąjunga taip pat įeina, kaip nepriklausoma lietuvių sindikalistų grupė į FITCRE - Laisvųjų Sindikalistų Tarptautinę Federaciją Trentyje. Kas gi galetų pasakyti, kad toks lietuvių dalyvavimas tarptautines reikšmės organizacijose yra nereikšmingas ?

Kaip pasaulio idomumą - margumą sudaro įvairios tautos, taip ir tautos gyvenime tarp kitko įvairumą sudaro ir graziai, kiekviena pagal savo paskirtį, dirbančios įvairios organizacijos.

Mes esame isitikinę, kad su šiomis trumpomis mintinis visi lietuviai sutinka ir linkėdami visoms Prancūzijos lietuvių organizacijoms klestėjimo, grazaus veikimo, sugyvenimo, o kiekvienam lietuviui trentyje laisvon Tevynėn grįžimo dienos greito priartejimo, liekame pasiryžę ir toliau varyti sunkiai pradėtą vagą visas mūsų geriausiais pozityviausias mintis siųsdami Kenčiančiajai Tautai, jos vargus ir sunkia dalia visados nesiodami širdyje.

D.L.S - "D.R".

Konfederalinio Sekretoriaus [illegible]
p. August BAHUAUD mintis apie socialinį progresą ir taiką.

LE PROGRES SOCIAL ET LA PAIX

Au-delà des intérêts de classes qui s'opposent, plus ou moins, dans le jeu normal des institutions de chaque pays, il existe un problème qui doit, à titre égal, préoccuper tous les hommes, qu'ils soient riches ou pauvres, qu'ils soient patrons ou ouvriers, qu'ils soient de droite ou de gauche, qu'ils soient blancs ou de couleur : c'est le problème de la paix.

En ce moment, à Paris, se tient l'Assemblée Générale des Nations Unies, cet organisme suprême, international, dans lequel avaient été mis tous les espoirs pour la sauvegarde d'une paix si chèrement acquise après six années de misères, de souffrance, de haines et de deuils.

Si effectivement, il appartient aux Gouvernements de "faire la paix" en mettant en oeuvre tous les moyens et en concluant tous les actes pour l'assurer et la préserver, c'est aux peuples, eux-mêmes, qui revient le devoir de provoquer, dans un élan unanime, les conditions les plus favorables au maintien de l'entente ou du moins de la coexisstence pacifique des idéologies diverses qui divisent aujourd'hui le monde.

Dans cette oeuvre, la classe ouvrière, plus que toute autre catégorie, a son rôle à jouer. Les travailleurs, qui n'ont rien à gagner mais tout à perdre dans la guerre, sont résolus à conserver, à tout prix, la paix, sans laquelle aucun progrés social ne peut être poursuivi.

"L'union fait la force" dit un proverbe français, qui doit, d'ailleurs, avoir son semblable dans toutes les langues tant il exprime une vérité évidente. C'est par le regroupement solide, scellé dans une communauté de principes et de programme, que tous

les ouvriers chrétiens du monde pourront faire entendre leur voix et apporter efficacement leur contribution à cette campagne, la plus noble de toutes, en faveur de la paix. Associés à leurs camarades de France, unis avec frères exilés des pays d'Europe Centrale et Orientale, les travailleurs chrétiens de Lithuanie sont à leur place.

Ils nous aident. Nous les assurons de notre amitié et de notre solidarité.

A. BAHUAUD.

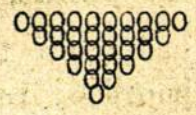

TOSTAS NAUJIEMS METAMS

Trenties gyvenimo verpetai,
Galbūt, nuneš tave toli...
Tad, tebūnie šie mūsų metai
Gyvi žmonijos atminty!

Viltie, tu būki mūsų saule
Neaiškiam ateities kely,
Kad žengdami mes per pasaulį
Lietuviai liktume spindį!

1945 m. A. GIEDRAITIS.
(Iš knygos "DAINOS APIE LAISVĘ")

APŽVALGA

Š. m. gruodžio mėn. 20 d. Lietuvos, Estijos, Latvijos diplomatiniai atstovai ir atstovai vengrų, lenkų, rumunų ir čekoslovakų tautinių komitetų buvo priimti JTO generalinio sekretoriaus padėjėjo p. B. Cohen, kuriam buvo įteikti memorandumai dėl sovietų vykdomų iš jų kraštų deportavimų.

Lietuvą šioje grupėje atstovavo L.D.Šefas p. Lozoraitis ir Lietuvos atstovas Paryžiuje Dr. Bačkis.

Visų susirinkusiųjų JTO sekretoriate vardu kalbėjo Min. Lozoraitis, kuris pasakė, kad p. Cohen mato prieš save diplomatus ir politinius atstovus tų kraštų, kurie, pažeidžiant jų tautų aiškų norą būti nepriklausomais, vis dar yra sovietų okupuoti, ar šiaip pajungti.

- Mes esame čia atėję, tęsė Min. Lozoraitis, vedami labai didelio susirūpinimo, dėl labai sunkios padėties, kurią sudarė Sovietų Vyriausybė mūsų kraštuose pati ar per jos prinestus mūsų kraštams bolševikiškus režimus masiniai deportuodama mūsų tautiečius. Mūsų padėties tragiškumas yra aiškiai išdėstytas tuose dokumetuose, kuriuos mes adresuojame JTO plenumo p. pirmininkui, p. generalinian JTO sekretoriui ir trečiosios komisijos (Žmogaus Teisių) p. pirmininkei. Tačiau mes norėtumėm čia ypatingai iškelti du dalykus:

1/ Kad sovietų vykdomos deportacijos sudaro mūsų tautoms nepataisomų, o kai kada net milžiniškų nuostolių, kaip tai Pabaltijo Valstybių atveju.

2/ Kad ši sovietų vyriausybės akcija yra brutališkas pažeidimas ne tiktai J.T.Organizacijos statuto ir pagrindinių žmogaus teisių, bet taip pat, visuotiniai pripažintos tarptautinės teisės nuostatų. Tai yra klasiškas pavyzdys genocido vykdomo sistemingai ir tokiuo mastu, kokio istorija dar nėra matiusi.

J.T.Organizacijos statuto įžangoje vakarų valstybės yra irašiusios, kad jos patvirtina savo pasitikėjimą žmogaus teisėmis, Žmogaus garbe ir verte, o taip pat didelių ir mažų tautų

lygybe. Mūsų tautos taip pat tiki šiais principais ir jų vardan jos per mus šiuo kreipiasi į J.T.Organizaciją.

Mes prašome, kad J.T. pripažintų, jog deportavimai iš mūsų kraštu yra dalykas liečiąs J.T.Organizaciją, kad toji organizacija pareikalautų iš Sovietų Vyriausybės ir kitų atitinkamų okupacinės ar kitokių valdžios įstaigų sustabdyti deportavimus ir kad J.T.O. deportavimus pasmerktu.

- Mūsų kovoje mūsų tautoms apginti ir grąžinti jų Nepriklausomybę mes pasitikime J.T.Organizacija ir su šio pasitikėjimo jausmais iteikiame Tarnstai musų memorandumus, baige savo žodi L.D.Šefas.

Io to trumpai kalbejo atskirų tautų atstovai. Iš to išsivystó ilgesni trukę per pusę valandos pasikalbójimai su generalinio J.T.O. sekretoriaus pavaduotoju, kuris pareiškė, jog jam įteikti raštai bus itraukti į J.T. dokumentaciją, kuri generalinio sekretoriaus yra laikoma J.T.Organizacijos ir atskiru delegaciju dispozisijai.

Pasikalbejime su p. Cohen delegacija patyró daug simpatijos Rytų ir Centro Europos tautoms.

Be kita ko generalinio sekretoriaus pavaduotojas pasakó Min. Lozoraičiui, jog jis yra lietuviškos kilmes, jo proteviai buvo išemigravę iš Lietuvos į Pietų Ameriką!

Pasikalbójimas su p. Cohen buvo nufotografotas J.T.O. fotografų.

Šis pasimatymas buvo išrūpintas dóka p. Lozoraičio pakartotinų demaršų J.T.O. Generalinós Asemblejos Prezidiume ir Generaliniame Sekretoriate.

ZZZZZZZZZZZZZZZZZZ

ZZZZZZZZZZZZZZZZZZ

P. Min. S. Lozoraitis išbuves Paryžiuje dvi savaites prieš Kalėdas išvyko.

Min. Lozoraičio vizito tikslas buvo atnaujinti ryšius su

skaitlingais senais pažistamais diplomatais ir valstybės vyrais suvažiavusiais į Paryžių J.T.O. šeštosios sesijos proga.

P. Lozoraitis rado čia daugelį pažistamų iš Ženevos konferencijų laikų ir iš ketvirtos J.T.O. sesijos posėdžių įvykusių užpernai New York'o, ir kuriuose taip pat p. Lozoraitis lankėsi.

J.T.O. sekretoriatas p. Lozoraičiui išdavė kvietimą, kaip diplomatui, dalyvauti J.T.O. posėdžiuose. P. Lozoraitis, pasinaudodamas tuo J.T.O. sekretoriato malonumu, dalyvavo visoje eileje J.T.O. plenumo ir komisijų posėdžių.

P. Lozoraitis turėjo svarbių pasikalbėjimų Lietuvos reikalais. Kadangi pagal p. Lozoraitį "Les absents ont toujours tort" arba - "Visada kalti tie kurių nėra", tai ši kartą, nors Lietuvos, kaip okupuotos valstybės, oficialių jų J.T.O. delegacijų tarpe ir nėra, vistik pats Lietuvos Diplomatijos Šefas įteikė visiems savo buvusiems ir naujiems draugams diplomatams dokumentacijos lietuviškais reikalais ir išdėstė mūsų krašto situaciją - padėtį ir troškimus. P. Lozoraičiui per tą trumpą laiką pavyko turėti pasikalbejimus su: Švedijos, Graikijos, Turkijos, Libano, Haiti, Bolivijos, Kolumbijos ir Čili delegatais.

Iš viso p. Lozoraitis rado labai malonų priėmimą pas visus delegatus, su kuriais teko kalbetis-Lietuvos,-kaip ir viso Pabaltijo, klausimas vakarų politikams yra gerai žinomas. Vakarų pasaulis atydžiai seka kiekvieną Nepriklausomos Lietuvos atstovų žingsnį, demaršą ir mūsų bylai tikrai šiandieną yra labai daug simpatijos ir pritarimo. Kada mūsų byla vieną dieną iš paruošiamojo prijodo vakarų pasauliui pasidarys einamųjų darbų klausimu, galima užtikrinti, kad deka nuolatinės Lietuvos atstovų pastangos tiek Amerikoje, tiek Europoje ji bus nagrinejama - svarstoma kaip žinomas dalykas.

Be susitikimų su Vakarų Pasaulio diplomatais ir mūsų gyvybinių reikalų dėstimo p. Lozoraitis turėjo pasikalbėjimą

8.

su J.T.O. generalinio sekretoriaus pavaduotoju p. Gordier. Pasikalbėjimas lietė memorandumus apie sovietų vykdomus išvežimus iš Lietuvos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos ir Čekoslovakijos. Tuos memorandumus sudaro vienas bendras visu išvardintų valstybių ir septyni memorandumai liečiantieji kiekvieną valstybę atskirai.

Bendrąjį memorandumą pasirašė Lietuvos, Estijos, Latvijos diplomatai ir Lenkijos, Rumunijos, Čekoslovakijos ir Vengrijos tautinių komitetu įgalioti atstovai. Lietuvos vardu pasirašė Lietuvos Diplomatijos Šefas p. Lozoraitis ir Lietuvos Atstovas Paryžiuje p. Dr. Bačkis. Prie bendro memorandumo pridėti kiekvienos valstybės atskiri memorandumai, smulki dokumentacija apie padėtį okupuotuose kraštuose.

To bendro memorandumi reikalų p. Lozoraitis du kartus posėdžiavo su kitais memorandumą pasirašiusiais. J.T.O. sekretoriatas pažadėjo p. Lozoraičiui itraukti tuos memorandumus į J.T.O. Generalines Asamblėjos - Plenumo dokumentaciją. Memorandume išdesčius faktinąją ir labai tragišką mūsų okupuotame krašte padėti J.T.O. kviečiama neatideliojant imtis žygių genocidui mūsų kraštuose sustabdyti.

Memorandumo nuorašas L.D.Š. p. Lozoraitis ir Dr. Bačkis įteikė J.T.O. Rūmuose taip pat ir Prancūzijos Užsienio Reikalų Vice-Ministrui p. M. Šumanui, kuris pažadėjo memorandumą nuodugniai ištirti. P. M. Šumanas puikiai žino kas yra kova su okupacija ir rezistencinis darbas. Jis pats labai aktyviai dalyvavo Laisvosios Prancūzijos Radio Emisijose Londone - karo metu.

V.V.

NNNNNNNNNNN

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFAS MŪSŲ SVEČIAS.

Besilankantis Paryžiuje JTO sesijos proga Lietuvos Diplomatijos Šefas St. LOZORAITIS prieš Kalėdas padaré platų pranešimą lietuviškais reikalais Paryžiaus lietuvių visuomenei, kurios gausus burys susirinko Sindikatų Rūmuose Darbo Lietuvių Sąjungos surengtoje sueigoje.

Sueigą - susirinkimą atidaré Sąjungos sekretorius Jonas Masiulis pažymėdamas, kad darbininkams sindikatininkai yra užsibrėžę savo tiksluose šalia profesinių klausimų rūpintis taip pat ir kultūriniais reikalais - lietuviškos dvasios išlaikymu. Sąjungos sekretorius ypatingai pasidžiaugė, kad Min. LOZORAITIS taip maloniai atsiliepė į darbininkų kvietimą ir sutiko šeštadienio vakarą jiems pašvęsti, supažindinti juos gyvu žodžiu su aktualiaisiais lietuviškais klausimais.

Min. LOZORAITIS, ilgoje ir kelis kartus plojimų nutrauktoje kalboje, nuosekliai, įdomiai ir suprantamai išdėsté Lietuvos klausimo padėtį tarptautiniu įvykių šviesoje.

Priminęs paskutiniųjų metų įvykius privedusius mūsų kraštą prie dabartinės padėties Ministeris konstatavo, kad pasaulis nera grįžęs i pusiausvyrą ir kai kieno pareiškiama nuomonė, kad konfliktas vyksta tiktai tarp JAV ir Rusijos būtų netiksli. Tikrumoje konfliktas vyksta tarp kondentracinės, diktatorinės sistemos vienoje puséje ir laisvojo ir demokratinio pasaulio kitoje puséje.

Per lengvai kartais Vakaruose - JAV prikišama, kad jie atidave rusams Pabaltiją. Rooseveltas buvo iškėlęs Pabaltijo Nepriklausomybės atstatymo klausimą. Stalinas tada pažadėjo atsiklausti žmonių.... nuomonės. Stalinas panaudojo apgaulę, nes nes žinome kaip tas žmonių atsiklausimas vyko.

Taigi šiuo metu Pabaltijo ir Lietuvos klausimas yra atviras, nes jokiu tarptautiniu aktu, jokia sutartimi vakarai Lietuvos nėra pripažinę rusams.

Ar galima taikingu būdu - be karo atgauti mūsų krašto Nepriklausomybę ? Mes turime pavyzdžių, kad rusai spaudžiami nusileido

pav. Azarbeidžiano klausimu. Ši kraštarusai buvo užėmę, bet spaudžiami ir militariniais veiksmais grąsoni iš Azerbeidžiano išėjo!

Tai labai būdingas ir prisimintinas netolimos praeities ivykis.

Prisimintina ir Berlino blokada. Vakarams labai griežtai klausimą pastačius - buvo laimėta. Taika ir čia kabojo ant plauko.

Korejos karas gi mums rodo, kad JAV nebijo ir militariniai gintis nuo sovietų agresijos.

Rusų norai visiems yra aiškūs ir aiškus yra vakariečių pasiryžimas jokių nuolaidų nedaryti, bet tuo tarpu konkretus vakarų politikos planai teliečiastabdymą tolimesnes bolševikų ekspansijos

Išmetimas sovietų iš jų okupoutų kraštų dar nėra aktualus.

Rusai taip pat turi atominę bombą ir toks ginklas barbaro rankose yra baisiai pavojingas.

Stojasi klausimas kas ką sunaikins - civilizuotas pasaulis bolševizmą ar priešingai. Negalima prileisti eventualumo, kad vakarai lauktų, kol bus bolševikų apnetyti atominėmis bombomis.

Mūsų klausimas tegali būti išspręstas tiktai atstatant Lietuvos Nepreklausomybę. Kaip ten bebūtų sunku tikėtis taikingu budu tai atsiekti. Ar ilgai teks laukti? Beveik tikra, kad neteks tiek laukti, kiek jau išlaukėme.

Ministeris išdėstė gilų įsitikinimą kodel vakarai turi visus šansus savo puséje būsimajame konflikte išeiti laimėtojais ir primine pereito karo materialinę pusę ir psichologinį momentą. Vokiečių klaidos nebus kartojamos.

Tačiau lieka eventualumas ir be karo išgelbėti mūsų kraštą prisiminus paminetą sovietų pasitraukimą iš Azarbeidžiano, bet tam reikalinga, kad Vakarai būtų tinkami, labai tinkamai pasiruošę. Tuo atvéju galėtų užtekti tik labai griežto reikalavimo.

P. St. LOZORAITIS pabrėžė reikalą lietuviams bendradarbiauti ne tik su laisvosiomis pasaulio šalimis, bet ir, ir net ypatingai, su kitais mūsų padetyje esančiais europiečiais. Reikia visur nuolat kelti mūsų klausimą nurodinėti esančią neteisybę ir padarytas bei daromas nežmoniškas mūsų tautos skriaudas.

Prancūzai teisingai sako; "Visados kalti tie kurių nėra"

- "Nesantieji kalti" (Les absents ont tort). Lygiai teisinga būtų pasakyti, kad tie apie kuriuos nekalbama yra kalti. Nes kaip žmonės konegirdi, tai apie tai ir užmiršta:... Mūsų pareiga, kiekvieno lietuvio pareiga yra nuolat priminti mūsų klausimą Laisvajam Pasauliui - nelaisti jo sąžinės užmigti - mūsų užmiršti. Kiekviena diena mūsų tautai kainoja aukų, kraujo ir ašarų.

Nuolat primindami mūsų klausimą Vakarams ir palaikydami vieningą akciją su milijonais kitų pavergtųjų, mes sudarysime faktorių - jėgą su kuria bus vis labiau ir labiau skaitomasi.

Mes turime faktų, kad rusai bijo vakarų viešosios opinijos ir to neprivalome užmiršti. Pasaulio akys nuolat turi būti atkreiptos į mūsų kraštą ir tas tikrai kiek prilaikys okupantų nežmoniškiausius darbus, jug buvo ir šį rudenį išvežimų iš Lietuvos.

P. Ministeris pabrėžė taip pat reikalą gerai gyventi visiems lietuviams, tik nuoširdžiai tarpusavyje bendradarbiaudami galėsime visi kaip gerai pratėliai grįžti į Tevynę. Emigracijos sunkumai turi mus ne skirti, bet jungti.

P. LOZORAITIS mielai atsakė į skaitlingus darbininkų klausimus įvairiausiais reikalais ryšium su pranešimu: del federalizmu, del svetimšalių legijono, del diplomatų darbu žygių JT Organizacijoje, del emigracijos ir t.t.

Atsakydamas į klausimą del federalistų judejimu p. Min. LOZORAITIS pažymejo, kadEuropai veliau atsikuriant ant federalinių pagrindų, tame judejime ir Lietuva tikriausiai dalyvaus, nes tai bus naudinga ir reikalinga. Federalinis principas esmėje geras. Kas liečia pokarines sienas tai tas klausimas šioje plotmėje dabar nesprendžiamas ir daugeliu atvėju nėra žmoniu užsienyje, kurie galietų tuos ginčus spręsti. Tais atvėjais kada esama kokio ginčo tarp atskirų valstybių būtų gerai jau dabar stengtis aiškintis ir tuo būdu paruošti bent psichologiniai dirvą tolimesnei klausimo raidai. Tačiau mums sienų klausimas ir nesudarys didelių sunkumų. Jei 1920 metais bolševikų sumušti lenkai visu frontu traukėsi tik ant "Demarkuvkos" paliko šviežius ir geriausius savo dalinius prieš Lietuvą, po būsimo konflikto ant Lietuvos sienų su sostine Vilniumi

stovesime nes !

Del pasitarimų su VLIKu p. Ministeris trumpai nurodė bene viso ginčio esmę, kuri yra tame, kad Mepriklausomos Lietuvos Diplomatine Tarnyba niekam negali užsienyje subordinuotis, kaip Valstybinis organas, kaip Lietuvos suvereniteto tęsinys, tačiau bendradarbiavimas, visiems Lietuvos išlaisvinimo siekiantiems veiksniams ir organizacijoms yra būtinas.

Kaip p. Ministeris žiūri į steigiamą ir veiklą tokių organizacijų kaip į klausimą mūsų sindikatinė Darbo Lietuviu Sąjungą veikianti prie C.F.T.C., Lietuvos Diplomatijos Šefas atsakė, kad aišku tiki organizacija yra naudinga lietuviškiems reikalams ir jos įsteigimui ir darbui negalima nepritarti.

Kiekviena organizacija veikianti lietuvišku interesų ribose yra mūsų krašto pažiūru tikslinga ir naudinga.

Susirinkimui pirmininkavo neužilgo į JAV išvykstantis p. Gedgaudas ir sekretoriavo p. Švirnickas. Susirinkimo pirmininkui p. Gedgaudui padėkojus Ministeriui klausytojų vardu ir Darbo Lietuviu Sąjungos pirmininkui p. Kusnecovui - darbininkų vardu, susirinkimas baigtas ryžtingai sugiedant Tautos Himną.

PARYŽIUS 1951 m. gruodis.

D.R.

KORESPONDENCIJA IŠ TROKADERO RŪMŲ.

Jungtiniu Tautu Organizacija (JTO) posėdžiuose prieš pat Kalėdas ir vel atsinaujino "karinga" dvasia. Nepaisant vakariečiu rodomo nuolaidumo rusams (vengiant atsakyti į jų nuolatinius pasikoliojimus) JTO atmosfera ir vėl pasidare "karti", kaip Višinskis dvi valandas užsitesusia kalba puole JAV del ju priimto Mutual Security Act (Bendro Saugumo Akto), kuriame rusai išiurėjo kišimasi į jų vidaus reikalus.

Rusu tuo reikalu prieš JAV nukreipta rezoliucija buvo at-

nesta 39 balsais prieš 5 (sovietų blokas), vienuolikai susilaikius.

Kiek karštos šiuo reikalu buvo diskusijos galima spresti ir iš to, kad JAV kongreso atstovas Vorys (JAV Užsienio Reikalų Komisijos narys ir JTO delegatas) per Amerikiečių Klubo pietus pavadino Višinskį senu ožiu, su kurio panazginėmis diskusijomis negalima konkuruoti, kaip negalima varžytis su šešku..... vistiek tokios stiprios smarvės napaleisi....

Kodėl Višinskis taip karščiavosi prieš JAV ? Turbūt pavergtų tautų renimas, Amerikos balsas, IRO (pagal Višinskį "vergų sandymo plantacijoms biūras") ir pabegelių - trentinių įsileidimas į JAV rusams ypatingai "ant nervų" veikia.

Amerikos atstovas Michael Mansfield kalbėdamas pirmosios (politinės) komisijos posėdyje apie šimto milijonų dolerių sumą Kongreso paskirtą pabėgeliams iš už Geležinės Uždangos remti pabrėžė, kad šis aktas specialiai liečia žmones, kuriems pavyksta išsprukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir iš "komunistų dominuojamų arba komunistų okupuotų Vokietijos ir Austrijos sričių arba iš bet kurių kitų šalių paglemžtų Sovietų Sąjungos".

M. Mansfield taip pat pabrėžė, kad rusai puldami JAV aktą užmiršta paminėti tą vietą kurioje kalbama apie "tris Pabaltijo Valstybes, kurias ji (Rusija) pagrobė 1940 metais sulaužydama iškilmingus nepuolimo ir ne-agresijos paktus".

Taigi pagaliau ir mes jau esame primenami rusams ir bene tas priminimas bus išmušąs rusus iš pusiausvyros - slibinui neleidžiama ramiai virškinti prarytų aukų...

Toks Amerikos atstovo griežtas pasisakymas ir aiškus patvirtinimas JAV tezės pagal, kuria Pabaltijis nėra ir jokia sutartimi nebuvo pripažintas rusams, davė drąsos pasisakyti labai aiškiai rusų atžvilgiu ir kitiems. Visų kalbų nebekartojant primintinas Kosta Rikos atstovo p. Ruben Esquivel pastatytas Višinskiui klausimas:

"Kaip gali lietuvis būti Sovietų Sąjungos išdaviku ?"

P. Esquivel pabrėžė, kad tie kuriuos Višinskis vadina išdavikais kaip tik yra tikrieji patriotai giną savo Tevynę, kovoją

prieš okupantą.

Štai pagaliau paramos žodis mūsų rezistentams !

Po tokių karštų kalbų politinėje komisijoje rinkimai paskutinio trukstančio nario į Saugumo Taryba praėjo aiškesnėje nuotaikoje ir Baltgudijos kandidatūra subaikotavus buvo išrinkta Graikija !

Tad atmosfera blaivėja - darosi aiškiau !

Paskutinė ataka prieš rusus pravedė Ponia Roosevelt žmogaus teisių komisijoje. Pabrėžusi faktą, kad Sovietų Rusijoje pilna koncentracijos - priverstino darbo lagerių ir siaučia masinės deportacijos Ponia Roosevelt pasakė:

- Net ir pats Višinskis pripažįsta laisvės trukumą jo šalyje nėra ir negali būti vietos laisvei kalbos, spaudos ir kitu socializmo priešų...

Rusų veto

JTO plenumui pasisakius už Italijos priėmimą į JTO, paskutinį žodį turėjo šiuo reikalu tarti Saugumo Taryba. Dėja, čia rusų Malikas uždėjo savo VETO. Rusai sutinka įsileisti Italiją į JTO tik su sąlyga, jei vienkart bus priimti visi kiti kandidatai O jų yra visas velnio tuzinas - trylika t. y. Albanija, Mongolija, Bulgarija, Rumunija, Vengrija, Suomija, Italija, Portugalija, Airija, Jordanas, Austrija, Ceilonas, Nepalas. Taip pastačius klausima naujų narių priėmimas atidėtas neribotam laikui...

Po viso to JT Organizacija nutarė išsiskirstyti Šventėms ir tęsti darbus tuoj po Naujų Metų. Šventiškai nusiteikęs Paryžiaus Daily Mail naiviai klausia ta proga kaip ten JTO nutarė, ar darbus tęsti po Naujų Metų....

JTO šventiškas devizas yra "per kalbas į darbus"... Vienas Pietų Amerikos atstovas tačiau labai pagrįstai pastebėjo, kad visos JTO kalbos anaiptol nėra tuščios, nes... viskas prasideda nuo ŽODŽIO, nes ir prieš pasaulio sukurima "Pradžioje buvo ŽODIS" (Šv. Jono Evangelija). Dėja, JTO žodis tėra žmonių, paprastų žmonių, kartais besigrabaliojančių ir kartais piktu žmonių kalba, laimes duodanti progos kartais ir kitoms, linksmesnėms kalboms JTO parštėje.

Iš tokių linksmesnių pletkų negalima nepastebėti ir to fakto, kad pav. visas svietas juokiasi iš Paryžiaus komunistų tiek rašalo išliejusių, tiek trukšmo kėlusių prieš Koka Kolą. Prancūzų parlamentas, komunistams baisiai karingai intervenuojant vos neuždraudė savo laiku amerikoniškos Koka Kola gamybos ir pardavimo Prancūzijoje. Komunistams tas amerikoniškas gėrimas, buvo imperialistiškas, trustiškas ir t.t. Kas gi dabar labiausiai JTO Koka Kola geria ? Gi Višinskis ! Jis neužmiršta eidamas pro JTO delegatų barą stabtelti ir išgurkšniuoti bonkutės tos "kapitalistų trunkos"... Žurnalistų uždavinys Nr. 1 yra nufotografuoti Višinskį tuštinant Koka Kola bonkę ! Iki šiol tai nepavyko - du plačiapečiai, kaip šėpos, angėlai sargai gręsinančiai draudžia fotografams į jų globotini objektyvus prie baro nukreipti...

Del visų tų kalbų Višinskis darosi Paryžiuje savotiškai populiarus - įvairionis progonis pašiepiamas, o kartais ir cituojamas. Toki Višinskio citata galėjo brangiai kainuoti žinomajam Paryžiaus advokatui FLORIOT, kuris savo paskaitoje apie individualinę laisvę panaudojo tokia apšviečiančią patie Višinskio frazę:

"Kaltinimas yra teisėta duktė sovietų teisinės organizacijos; gynymas gi - nemalonus žentas"...

Toj po tos paskaitos adv. Floriot susilaukė "nemalonaus" vizito. Pas ji atėjo adv. Norman, pasižymėjęs Kravčenkos kaltintojas, ir smarkiausiai užsipuolė adv. Floriot:

Kertu lažybų iš dvidešimties vakarienių geriausiame restorane, kad tokio sakinio niekada Višinskis nėra ištaręs !", pasiūlė Nordman'as. Floriot tokia "dvikova" priėmė ir su didžiausiu rūpesčiu ėmė ieškoti - knistis po savo archyvus ir užrašus.Pagaliau - laimėjimas ! Sename Izvestijų numeryje šis sakinys figuruoja staipsnyje pasirašytame Višinskio...

Nordman'as, itikintas, fundijo gausiam Floriot draugų būriui vakarienę su sąlyga, kad būtų išgerta po čėrka vodkos už kaltininką...

Izraelio delegacija pasakoja toki anekdotą. Du ju atstovai svarsto savo valstybės finansinius sunkumus. Vienam dingteli gera mintis:

– Telieka viena išeitis – paskelbti karą J.A. Valstybėms !

– !!

– Aišku. Žiūrėk, Vokietija paskelbė karą JAV, o dabar amerikiečiai ją atstato, remia. Japonija paskelbė karą JAV, o dabar amerikiečiai juos finansuoja.

– Tikrai, sutinka pirmasis. Skelbkime karą Amerikai.

Bet paskui susigriebia:

– Palauk, o koki katastrofa būtų jei mes ta kara ko gero laimetume !

Antras anekdotas atkeliavo iš Pragos.

Kalejimas Čekoslovakijoje. Čia, kaip kitur, prigrūsta kalinių paskutinio "valymo" aukų. Trys vyrai užmezga pažinti ir kalbasi apie savo kaltinimo motyvus:

– Aš buvau prieš Clementis, sako pirmas.

– Aš buvau už Clementis... stebisi antras.

– Aš esu Clementis, užbaigia trečias.

Tokioje nuotaikoje išsiskyrsté JTO delegatai. Trocadero rūmai tušti. Kiekvienas švenčia individualiai ir galando kardą "nušiams" 1952 metų pradžioje !

– J.M. –

XXXXXXXXXXXXX

SINDIKALIZMAS IR TIKYBA.

A. Bapaume, F.F.S.I.C., generalinis sekretorius, C.F.T.C. organe CADRE ET PROFESSION nagrineja opų klausimą. Kokie yra ryšiai tarp sindikalizmo ir bažnyčios. Mes čia skaitytojams pateikiame svarbiausias p. Bapaume išdėstytas, ir mums aktualias mintis.

Jei sindikalines organizacijos pabrėžia savo politinį nepriklausomumą, arba apolitinį karakterį, vienkart jos pabrėžia ir savo konfesinį nepriklausomumą.

Aišku – sindikalizmas yra nepartinis, bet kaip su religija?

Juk C.F.T.C. pats pavadinimas sako, kad tai yra Confédération Française des Travailleurs Chrétiens t.y. Krikščionių Darbininkų Konfederacija Prancūzijoje !

Pirmiausiai tad atsakykime į klausimą kas yra konfesiné organizacija ?

Tai yra Bažnyčios institucija turinti tiksla visur platinti dvasinį idealą krikščioniškos mistikos, kuri yra Bažnyčiai deponuota ir Bažnyčios skelbiama, skleidžiama. Ji pagelbsti tikintiesiems sustiprinti savo tikéjimą ir prisilaikyti religinių dogmų uždétų moralinio gyvenimo nuostatų.

Pav. Katalikų Akcija - Katalikiškasis Veikimas yra šimtanuošimtiné konfesiné organizacija, kuri jungia pasauliečius prie hierarchinio Bažnyčios apostolato.

Kiekviena konfesiné organizacija siekia sau užsibrėžto tikslo statydama minimalinius reikalavimus savo nariams praktikuoti t.y. bendra malda, dalyvavimas religinese manifestacijose ir ceremonijose.

Pagaliau, konfesinés organizacijos priklauso Bažnyčios hierarchinei valdžiai ir jurisdikcijai. Šios karakteristikos galioja atitinkamai visoms tikyboms pasidalinančioms dvasinį veikimo lauką.

Krikščioniškasis sindikalizmas pagrindiniai skyriasi nuo konfesinių organizacijų - institucijų savo struktūra ir savo paskirtimi. Pirmiausiai tai yra organizacija vadovaujama pasauliečių ir jų pačių atsakomybéje; čia visų laipsnių šefai išrinkti pagal demokratines taisykles.

Krikščioniškojo sindikalizmo veikla rūbežiuojasi išimtinai žemiškuoju - laikinuoju planu, per profesinį ir ekonominį susiorganizavimą visuomenéje. Jo siūlomi sprendimai ir vartojamos priemonés yra išimtinai technikos srityje. Pati Bažnyčia, prižiūródama, kad ta technika nesipriešintų, bet padétų žmogaus paskirčiai išsipildyti, sindikatus laiko už savo kompetencijos ir magistratūros.

Ką tada reiškia titulas "krikščioniškas" ?

Kaip kiekvienas iš mūsų savo asmeniškame gyvenime inspiuo-

jasi kuria doktrina ar filozofija savo minčiai orientuoti, taip ir krikščioniškasis sindikalizmas pasirinko sau taisykle derinti savo profesinę veiklą socialiniems Krikščionijos principams, pabrėžtiems praeituose šimtmečiuose didžiųjų Bažnyčios Daktarų ir paskutiniuju laiku socialinėmis encyklikomis Popiežių: Leono XIII, Pijaus XI ir Pijaus XII.

Bėt kodėl prisirišti prie krikščioniškosios socialines moralės ? Juk daug sindikatų veikia ir nepriklausydami kuriai ideologijai ?

Taip. Sindikalizmas galėtų išjungti iš savo veiklos pagrindų ideologiją ir pasitenkinti tiktai ninėtaja techniškaja ekonominių ir socialinių problemų puse. Tačiau nori ar nenori visados didžiosios idejos įkvėpia ir diriguoja žmones ir tautas. Jokios ideologijos neprisilaikant rizikuojama nejučiomis pasiduoti tarnybai blogos ar geros ideologijos, kuria kas kitas priverstinai primes.

Šių laikų įvykiai pakankamai aiškiai mums rodo, kad socialinė ir ekonominė struktūra labai daug priklauso nuo tos ideologijos, kuri yra valdžioje.

Krikščioniškasis sindikalizmas yra užsibrėžęs pirmiausiai kovoti prieš neteisingumus žmonėms ir noterims priverstiems dirbti nuomojant savo patarnavimus kitiems žmonėms, tam kad užsitikrinti savo pragyvenimą, kuris retai nutolsta nuo vargo ir neturto. Sindikalizmas nori pakeisti socialinę santvarką taip, kad ji būtų labiau priderinta žmoniškiems reikalavimams. Toki veikla gali rasti savo pagrindą tiktai tokioje ideologijoje, kuri turi aukštą žmogaus asmens supratimą, kuri žmogaus asmenybei priduoda tikrąją vertę ir iki šiol joki kita ideologija nėra to parodžiusi išskiriant krikščioniškąją doktriną ir jos teisingumo ir meiles principus.

Tas pasirinkimas yra laisvas pasirinkimas laisvų žmonių, kurie ieško savo paskirties. Tačiau pritarimas ir įsijungimas į Krikščioniškąjį Sindikalizmą neverčia narių del to priimti religinę dogmą. C.F.T.C. savo eilėse turi ivairių religiju narių:

katalikų, protestantų, izraelitų, musulmonų, o taip pat ir tokių, kurie jokios religijos neišpažindami klauso naturaliosios moralės principų.

Mes, kurie norime likti laisvais žmonėmis, o ne kapitalizmo ar marksizmo robotais, nes pasirinkome sau statyti žemiškąjį gyvenimą ant Krikščionybės Socialinės Doktrinos, kuri vienintėlė, gerbianti žmogaus kilmumą, gali pagelbėti realizuoti jo paskirti.

D. R.

NAUJI IŠVEŽIMAI LIETUVOJ.

Šių metų rugsėjo ir spalio mėnesiais Lietuvą vėl palietė išvežimų banga. Iš Lietuvos miestų ir miestelių, o taipgi ir iš kolchozų buvo vežamos ištisos šeimos. Buvo vežami įtartieji padėję kuriuo nors būdu partizanams. Iš kolchozų buvo vežami vadinamieji "buožės", praktiškai - stačiai nepageidaujami ūkininkai patriotai. Kolchozų darbininkai buvo verčiami skųsti išvežti numatytuosius ir dalyvauti jų deportacijoje.

PEREINAMOJI KONCENTRACIJOS STOVYKLA NETOLI VILNIAUS.

Toje koncentracijos stovykloje laikoma apie 2000 žmonių. Jų tarpe 800 - 900 moterų ir apie 150 vaikų. Inteligentai iš to pereinamos stovyklos gana greitai išvežami į Sibirą ir kitas tolimas Rusijos vietas. Per tą stovyklą yra perėję ir kitų, ne vien lietuvių tautybės, žmonių: vokiečių, rusų, estų, latvių, lenkų, vengrų, italų, bulgarų, jugoslavų, prancūzų ir olandų. Joje yra buvęs net vienas marokietis. 1949 m. joje bu-

vo apie 20 anglų, kurie po šešių menesių buvo išvežti toliau. Žmonės iš tos stovyklos išvežami du kartu savaitėje, grupėmis po 10 - 15 žmonių.

Stovyklos viršininkas buvo toks Charkovskij. Sargybą sudaro 150 rusų, veikiau mongolų, kareivių ir trys karininkai. Stovyklos kaliniai dirba nuo 8 val. ryto ligi 6-tos val. vakaro. Moterys ir vaikai stovykloje laikomi skyriuje nuo vyrų. Pasimatyti su vyrais tegali sekmadieniais, sargybiniams prižiūrint. Stovykloje yra ligoninė 30 lovų. Ligoninėj maistas kiek geresnis. Yra du gydytojai. Vienas vokietis, kitas lenkas. Vaistų trūksta. Daug susirgimų venerinėm ligom. Neseniai 45 moterys buvo gydomos penicilinu nuo sifilio.

Paskutiniųjų metų būvyje yra buvę du atsitikimai, kad apie 3-4 val. naktį moterys buvo sušaukiamos, įsakomos nusirengti nuogai. Keli rusai išsivezdavo 5-6 moteris. Jos dingo be žinios.

YYYYYYYYYYYYY

LIETUVOS KOLEKTYVIZACIJOS NEPASISEKIMAS.

Lietuvos kolektyvizacija buvo įvykdyta 1949 m. Galutiniai jos rezultatai, tačiau, dar nebuvo aiškūs 1950 m. Suvarytieji į kolchozus ūkininkai dar turėjo šiokių tokių atsargų. 1949-50 metais kai kurių kolchozų veikimas dar priklausė nuo administracijos iniciatyvos ir sugebejimų. Kolektyvizacijos nepasisekimas galutinai išryškejo 1950 metais.

Nepasisekimo priežastys yra šios: didelis žemės ūkio mašinų trūkumas, kolchozų biurokratizmas, bet kurinis iniciatyvos nužudymas ne tik kolchozų darbininkuose, bet ir vadovybėje. Iš viso to kilęs kolchozų darbininkų visiškas abejingumas ir pasidavimas Dievo valiai. Be ko kito, jaučiamas ir didelis darbo rankų trūkumas žemes ūkyje. Ryšium su tuo ir šiaip jau nelinksma Krašto ekonominė būklė 1950 m. pabaigoje ir 1951 metais žymiai pablogėjo..

ΨΨΨΨΨΨΨΨΨΨ L.R.S.I.B.

PASIKALBEJIMAS SU ADOMU GALDIKU.

Paryžius - meno centras. I čia daugiausiai nukreipiamos pasitobulinti augančios meno jegos. Prieš karą nemaždaug ir musų menininkų čia-ant Seinos krantų - studijavo. Nebera Paryžiuje musų stipendininkų, bet trečios bangą atneše viena kita menininka - ir iš pačių geriausių. Jų tarpe - spalvų karalius Adomas GALDIKAS. Ne specialiai Paryžius ši didį musų dailininka čia atitraukė, bet susidejusios tos nepaprastos salygos, kuriose tiek lietuvių atsiduro.

GALDIKAS neišgelbejo iš Lietuvos nei vieno savo kurinio. Iš priešKarinio laikotarpio išsiliko tik pora jo darbų isigytų Paryžiaus Luksenburgo muzejaus ir keletas pas musų diplomatus. Tačiau nepaprastai darpštus GALDIKAS tese savo darbus Vokietijoje, dabar tesia Paryžiuje ir ryt tes Amerikoje. Jau turi susikroves kelias dežes naujų - daugiausiai popieriuje - del nedžiagos brangumo - išpildytų darbų. Jo visos kurybos pagrindas - Lietuva. GALDIKAS puikiai pažino savo krašta - visus jo kampelius yra apvažiavęs - viska į širdį isidejes. Tas vidinis lobynas duoda GALDIKUI galimumo savo kuryba testi. Jo dažnos keliones po visa Europa prieš kara ir dabartins gyvenimas Paryžiuje ineše tik tam tikro papildymo prie jo lietuviškojo pagrindo. Anglų žurnalas "Studio", rašydamas apie jo darbus pastebejo: "GALDIKAS nieko nera skolingas Paryžiui..."

"DARBO RANKU" korespondentas aplanke ši tik Lietuva gyvenanti musų kurejų. GALDIKAS nepaprastai gyvas, pilnas minčių, idejų ir originalių pažiurų, kiekviena klausima sprendžia virdamas - kunkuliuodamas.

Pradedame nuo praeities. - Kokios buvo meno salygos Lietuvoje, - klausia. - Blogos. Nei vienas menininkas negalejo menui atsiduoti. Kai po tarnybos valdininkai galejo ilsetis - menininkai po tarnybos turejo kurti. Be tarnybos gyventi buvo neimanoma. Buvo kalbama, kad valstybe yra tam, kad pasireikštu tautine kultura, bet augino daugiausiai valdininkai ir karininkai. Opera ir muzejus buvo išlaikomi tik del reprezentacijos. Iš plastikusnei vienas negalejo

išimtinai menui atsiduoti. Švietimo Ministerija eilę metų skyrė juokingai mažas sumas paveikslų pirkimui (pora tukstančių litų į metus...)

– Turejome gabių žmonių, bet nebuvo salygų jiems pasireikšti. Turejome Lietuvoje didžiausio menininko Čiurlionio kurinius, kurių Vakarai nepažista. Kaip išžymus prancuzų rašytojas Romain Roland'as norejo parašyti apie jį knygą reikalinga medžiaga nebuvo jam pateikta ir salygos nebuvo sudarytos.

– O kaip musu meno reikalai atrodo dabar?

– Dabar menininkų reikalai dar tragiškesni. Latviai, estai nepriklausomybes laikais turejo kulturos fonda, galejo iš tų lešų išlaikyti kurejus, kurie tik menui gyveno; ir dabar jie toki kulturos fonda turi ir juo naudojasi. O mes neturejome kulturos fondo ir neturime.

– Trentyje – DP lageriuose – vieni kiti galejo dirbti. Dabar – atsidurus fabrikuose, vel nebejmanoma dirbti menui. Sakysime, man atrodo, kad tapytojas turi labai intensyviai dirbti, bent šešias valandas į diena pašvęsti menui, jei nori ko nors atsiekti. Deja, gabesni musų žmones dirba sunkius darbus fabrikuose.

– O kaip Jums, Pone Profesoriau, ar sunku gyventi?

– Apleidus Lietuva teko pergyventi baisių sunkumų. Po vargų Vokietijoje šiaip taip pasiekiau Paryžiu. Čia, ačiu Kan. J. Končiui, vistik buvau aprupintas materialiniu minimumu ir, nepaisant sunkių salygų, be elektros ir be apšildymo, apie tris metus galejau dirbti savo jaunatves šildonas... – šyptelejo GAILDIKAS. – Vistik 2 – 3 kartus per metus tekdavo porai savaičių atsigulti nelabojo gripo pagautam.

– Kaip atrodo ateitis?

– Rengiuosi į Ameriką. Kaip ten bus – didžiausia nežinia. Bent atsitolinsiu nuo raudonųjų.

– Spaudoje buvo paskelbta žinia, kad dail. jonynas leidžia Jusų Monografija?

– Taip, p. Jonynas man tai siule. Buvo viskas sutarta ir galutinai parengta spaudai. Del tuos monografijos, gaila, atsisakiau priimti lietuvišku veiksniu trentyje pasiulijima išleisti sasiuvini su 12 mano paveikslų spalvotų reprodukcijų. Dabar gi

nebus nei vieno nei kito.

– Kokiomis salygomis vykstate į USA?

– Veža IRO bendra tvarka.

– Ar neimanoma buvo Paryžiuje išeiti plačiau į rinką?

– Iš prigimties nesu biznierius; Norint Paryžiuje pradeti paveikslus pardavinėti – leisti juos į apyvartą–be galerijos t.y. be prekybininko, apsieiti neimanoma. Tokiu atveju reikalinga sudaryti blogesne ar geresne sutarti su galerija ir pavesti jai visa finansine puse. Bijodamas ikliuti rusams, tik atvykes į Paryžiu, užsirašiau JAV ambasadoje vizai gauti. Tikedamasis kiekvienu momentu išvykti, su galerija sutarties negalejau sudaryti, nors pasiulymų turejau. Be to aš žiuriu į meną, kaip į šventa dalyka, išeinanti iš žmogaus ir žmonijos vidinio gyvenimo gelmių, menininkas, kaip filosofas, kuria savo pasaulėžiura. Jei jis kuria kitiems – miniai – kas neišvengiama turint reikala su prekybininku – tai tada jau menas pasibaigia ir prasideda biznis, o menininkas tampa tik geru amatininku...

– Mano, kaip menininko idealas yra kurti visose salygose, nors kontakto su savo kraštu, su šaknimis – labai truksta. Vidinis gyvenimas nera suševyne ryšio nutrukes ir kaip ateis laikas namo grįžti – tikiuosi negrišiu tuščiomis rankomis.

Šio pasikalbejimo užbaigai bene geriausiai tiks žodžiai vieno iš žymiausių prancuzų meno kritikų Waldemar George, kuriais jis baigia savo teksta surašyta antrajai Adomo GALDIKO monografijai:

– Jis dažniausiai tapo tai ka mato, o tikriau sakant jis reiškia tas vizijas, kurios ji persekioja. Per savo vaizduotes prizmę jis praskleidžia vaizdus ikveptus jam jo Tevynes – Kankines: žvejo namai, ukininko trobele, glaudžiasi prie kryžiaus, kurio čia buvimas šventina kaimus ir laukus. Tie atlaidiniai kryžiai, kurie savo kompozicija lytelese glaudžiai susimasčiusius Kristus – rupintojelius – negalejo, deja išvyti nelabojo.

– Pakeltas į europinio artisto laipsni GALDIKAS niekad neužmiršo, kad pirmiausiai jis yra Lietuvos dailininkas. Jis žino, kad jis efektyviai patarnaus Vakaru idealams nę atsisakydamas savo asmenybes ir tapdamas nauju apatridu, bet prisidedamas prie praturtinimo bendrojo Europos kulturos paveldejimo atskiru tautiniu inašu.

J. M.

M O N Č I O K U R Y B A.

Jaunas skulptorius Antanas MONČYS neseniai pasirodė su savo darbais visoje eilėje Paryžiaus meno parodų:

1/ Nepriklausomųjų Salione. Čia buvo išstatęs du darbus - "Mūzika" ir "Fleitininkas". Abu darbai buvo parduoti New York'o kolekcininkui Jack Welch.

2/ Rudens Salione. Dalyvavo su vienu darbu - "Moteris".

3/ Laisvojo Meno Parodoje mūsų jaunasis skulptorius pasirodė su "Laume" ir "Piemenuku".

4/ Pagaliau skulptorius dalyvavo lokalinėje Paryžiaus priemiesčio Billancourt parodoje, kurią surengė šioje miesto dalyje gyvenę menininkai. Čia MONČYS išstatė 4 darbus.

5/ Šiuo metu Galerija BOLER, 237, rue St. Honoré, Paryžiuje yra išstačiusi taip pat 4 jo darbus.

Apie Antaną MONČI gražiai atsiliepė Paryžiaus meno spauda, kaip "Arts".

Musu plačiajai visuomenei skulptorius MONČYS mažai žinomas. Priežastis - MONČYS yra "karo gamtinys". Gimęs 1921 metais Žemaitijoje skulptorius pradėjo darbuotis tik trentyje - Vokietijoje. Čia lankė ir baigė dail. Jonyno organizuotą Meno Mokyklą Friburge, o po to, gavęs metams Prancūzų Valdžios stipendiją, atvyko užpernai į Paryžių studiju gilinti. MONČYS čia ir užsiliko. Lanko Žadkino studiją ir, pasibaigus stipendijai, verčiasi kaip išmanydamas"iš meno".

Skulptoriaus darbas ypatingai nedėkingas - reikia ir patalpų, ir brangios nadžiagos ir daug brangaus laiko. Nepaisydamas visų sunkumų MONČYS kuria, kala, lieja, lipdo. Jo studija pilna senesnių ir naujesnių darbų. Iš paskutiniųjų pažymėtina "Moteris" "Diana", "Ruduo", "Trubadūras", "Daina", "Mūzika","Mergaitė", "Adonas ir Ieva", "Poetas", "Poilsis", "Malda". Jau baigta mozaika "Moterys saulėje". Tai darbai atlikti iš akmens, medžio, bronzos, švino, gipso, terra cuita.

Pereita vasarą iki velyvo rudens skulptorius MONČYS dar-

bavosi Laon'o mieste. Jis buvo čia atkviestas St. Marcel bažnyčios klebono ir atliko vietoje didelį Šv. Juozapą iš akmens. Be to privačiai kun. klebonui padarė Kristaus biustą irgi nukaltą iš akmens. Pastebėjo MONČĮ St. Marcel bažnyčioje besidarbuojanti prisipraše jiems dirbti ir kiti Laon'o miesto meno mėgėjai. MONČYS nukalė miesto architekto Turbil sodui paprašti 2 metrų aukščio akmens "Mąstytoją". Turistiniam restoranui "Paris - Bruxelles" MONČYS, pagal užsakymą, padarė visą sieną dengiančius bareliefus iš spalvoto gipso - kelioninių temom.

Bažnytinė vyriausybė patenkinta MONČIO darbais jam grįžtant į Paryžių užsakė padaryti visai naują kūrinį - 'Kelio Madona", kuri puoš specialų "Notre Dame de la Route" altorių bažnyčioje stovinčioje ant didžiojo plento į Belgiją ir kurią aplanko daug pravažiuojančiu automobilininkų.

Be to, tai pačiai bažnyčiai, MONČYS per žiemą ruošia 14 Stacijų - kurios labai ryškus mūsų liaudies meno charakteris - smutkelių motyvai.

Tokiu būdu Šiaures Prancūzijoje, pakeliui į Lietuvą, turėsime lietuviškomis rankomis, lietuviška inspiracija - lietuvišku menu puoštą bažnyčią.

Pirmu požiūriu MONČIO darbai dvelkia savo originalumu, naujumu nieko bendro tarytum neturinčiu su konvencionaline skulptūra. Tai drąsus, jaunas, einąs su gyvenimu formų ir idėjų reiškimo būdas. MONČYS nėra nei abstraktas, nei naturalistas. MONČĮ gal reiktų priskirti prie realistų, jei realizmo pažiūros yra ieškojimas savitos formos neatitrunkant nuo gamtos.

Nėra jokios abejonės, kad skulptoriaus kurybos pagrindas yra gamta, tik ji papildyta autoriaus jausmais, pergyvenimais.

Bediskutuojant su skulptoriumi MONČIU dail. Kasiulis papasakojo būdingą anekdotą, kuris prisimintinas, kada menininko ir publikos nuomonės ir požiūriai pradeda skirtis.

Labai garsus prancūzų XIX šimtmečio dailininkas Corot vieną dieną tapė gamtoje. Pro šalį ėjęs kaimelio mokytojas stab-

telójo, dirstelójo į baigiamą paveikslą, į dailininką... ir nesusilaikes prabylo:

– Tai Tamsta esi tas garsusis Corot?

Dailininkas linktelójo galva. Užsimezgó pasikalbejimas ir mokytojas prisipažino, nieko ypatingo Corot asmenyje nematąs, žmogus kaip ir visi kiti, ir kodól gi jo kuryba taip žavimasi, berods nieko čia tokio.

Corot pamatęs nutarė paaiškinti mokytojui apie skirtumą tarp dailininko ir paprasto žmogaus.

– Ar matai Tamsta tą miškelį? paklausé Corot.

– Taip, atsakó mokytojas.

– Ir tą žalią pievą prieš mišką?

– Taip.

– Ir tuos debesis, tą dangų, tą šviesą, tą perspektyvą?

– Taip.

– Ir tas nymfas šokančias – žaidžiančias saulóje tojo pievelóje?

– Ne, atšove mokytojas, tu nymfų tai jau aš nematau.

– O, aš matau... Štai koks skirtumas tarp dailininko ir nedailininko.

Taigi, grįžtant prie MONČIO skulptūros reikia pripažinti, kad ne kiekvienas žiūrovas mato tai ką mato skulptorius. Tačiau, įsižiūrójus, negalima nepastebóti pas MONČĮ pirmiausiai įtakos mūsų liaudies meno – smutkelių, koplytelių. Visos jo skulptūros yra susimasčiusios, liūdnos. Forma suprastinta, sukoncentruota iki esencijos, visos detalés išleistos, lieka tik pagrindinós linijos, kurias matome liaudies dievukuose, drožiniuose. Siužétai paprasti – ir tik kaip šalutinis dalykas formos įprastinimui. Jo stilius, jo forma neįsilieja į klasiškas detalés, bet išsireiškia per masių konstrukciją be detalių. Tai pav. yra visai priešingas reiškimo būdas nei pas Michel Angelo, kuris neužmiršo mažiausiu smulkmenų. MONČYS konstruktuoja masómis ir per tai nori išreikšti savo nuotaikas, ieško savitos formos.

Čia galima priminti ir Egypto įtaką, kuri neieškojo vaiz-

duotiigyvą žmogų, bet ji fiksavo tarytum suakmenejusį, nepraeinanti, anžina. Egyptiečiai buvo susidarę savo stilių. Mūsų epocha ir eina savo visiškai naujo stiliaus ieškojimo keliu.

Savo, savitos formos beieškodamas skulptorius MONČYS neatmeta nieko kas buvo gero prieš jį, lietuvių liaudies meno formų, Asyriečių ekspresyvumo, Egypto monumentalumo, ar paskutinių laikų skulptūros kaip Moor ir Picasso. MONČIO kurybą galima sureziumuoti į pastangas sudėti į jo formuojamas naseš visa kas yra matyta ir pergyventa nuo pat skulptūros pradžios, nuo priešistorinių, prieš Egyptinių laikų ir nuo tos dingusių Kontinentų epochos, kurios likučius matome Ramiojo Vandenyno salose, kaip pav. Velykų saloje, kur skulptūra buvo susikoncentravusi į gryną, artimiausią gamtai, žmogaus veido formą.

MONČIO siekimas yra dirbti skulptūrai, kurti kas ant širdies ir vykdyti kai kuriuos užsakymus.

Paklaustas apie paskutinio perijodo Prancūzijos skulptorius MONČYS nedvejodamas sunumeravo: Nr. 1 - Rodin, Nr. 2 - Maillol, Nr. 3 - Despiau. Bandė lipdyti ir Gezanne, ir Van Gogh ir Degas ir kiti. Tačiau skulptūra labai nedėkingas, sunkus ir brangus darbas. Todėl ir skulptūros "gyvenimas" daug mažiau intensyvus, nei tapybinis. Del skulptūroje pasireiškiančių paskutinių tendencijų MONČYS pažymėjo faktą, kad abstraktinis menas, abstraktinių linijų harmonija užfiksavo savo perijodą praplesdamas horizontus tolimesnei skulptūros raidai daugiau realistinėje plotmėje, į kurią dabar skulptūra turi tendencijos krypti.

J. MASIULIS.

DAILININKAS A. LIUTKUS,

Buvęs Lietuvos pasiuntinybės sekretorius Paryžiuje, šiuo metu gyvena Prancūzijoje, Rivieroje. Ne taip seniai tose apylinkėse lankėsi prancūzų žurnalistų pirmininkas Leon Baieby ir žinomas meno kritikas Prancūzijoje Albert Flament ir jiedu susidomėjo Liutkaus kūryba, išskirdami jo kūrinius iš daugelio kitų menininkų, dalyvavusių vietinėje parodoje. Būtų galimybė išstatyti jo kūrinius ir Paryžiuje. Jei ne lėšų klausimas, dailininkas seniai būtų suorganizavęs savo kurinių parodą Paryžiuje. Šiomis dienomis dail. Liutkus čia lankėsi ir rado galerija, kuri mielai sutiko jo darbus išstatyti. Bet ir dar tu neleistųjų lėšų klausimas neišspręstas, nes parodos organizavimo klausimas susiejęs ne vien su patalpu problema, bet taip pat ir su visa eile kitų išlaidų: paveikslų atgabenimas, įrėminimas, pakvietimai ir t. t.

Dienraštis "Draugas" rašydamas apie dail. Liutkaus kūryba pažymi, jog labai vertetu parenti trentyje tebegyvenančių gabių mūsų dailininkų pastangas. Bet kaip? Jei turėtume Kultūros Fondą toks klausimas pats savaime išsispręstų.

"Darbo Rankos" patyrė, kad dail. Liutkus rengiasi emigruoti į Jugtines Amerikos Valstybes.

D.R.

SSSSSSSSSSSSSSSSS

D.L.S-gos Valdyba praneša, kad per Darbo Ministerija ir Sócurité Sociale yra suorganizuoti profesiniam formavimui kursai, kuriuose gali dalyvauti visi kurie nori isigyti specialybe ir diplema. Per tuos šešis mokymosi menesius mokama paprasto darbininko alga. Stažuotojai naudojasi sicialine globa - kaip ir visi darbininkai.

Kreiptis: Ministère du Travail, F.P.A. (Darbo Ministerija)

WWWWWWWWWWWW

"TĖVŲ PASAKOS."

Darbo Lietuvių Sąjungai atsiusta tokio pavadinimo nauja A. Giedriaus surinktų paruoštų ir labai gražiai atpasakotų lietuviškų pasakų knyga. Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos Leidykla. Knyga 150 didelio formato puslapių, įrišta - kietai kartoniniais viršeliais ir puikiai iliustruota tautiniais motyvais žinomo panevežiečio dailininko J. Kaminsko. Knyga galima užsisakyti per Darbo Lietuviu Sajunga: C.F.T.C. - Section Lithuanienne, 26, rue de Montholon, Paris 9e. Kaina Prancūzijoje - 450 frankų.

Sąjungos Valdyba ir "Darbo Rankų" Redakcija labai nuoširdžiai rekomenduoja šią knygą įsigyti visoms lietuviu šeimoms, ypač kur yra jaunimo, bet ji tinka v i s i e m s. Kas gi nemėgsta gražiųjų lietuviškų pasakų, kuriuose tiek išminties, tiek gražaus pamokymo, savojaus ir kurios taip dvelkia mūsų lietuviškaja žeme - mylimąja Tevyne. Tačiau leiskim žodį tarti pačiam "TĖVŲ PASAKŲ" autoriui p. A. Gedriui. Įžanga jis taip pradeda:

- Brangus tautieti ! Gražiosios Lietuvos sūnau ir dukterie ! Kodėl tu sakai, kad esi užaugęs ir nesidomi pasakomis ? Argi tu nebuvai mažas ir nesiklausiai puikia fantazija atausty nočiutės istorijų ? Ar nesigėrėjai nuostabia dainele, kuri, atrodė,per motinos burną ateina iš kažinkokio nežinomo garsų pasaulio ? Ar nesvajojai apie užburtas pilis, ūkeiktus žmones ir daiktus, kuriuos per didelius pasiryžimus ir darbus galima atversti, laimingus padaryti ir pačiam laimingam tapti ? Ar tu ir pats nemėginai statyti pilies, kurti žaliuojančios sodybos iš paprasčiausių daiktelių, dėdamas į juos savo išmonę ir tam tikrą dalį širdies ? Ar be tų nuostabių nočiutės pasakojimų, be dainelių ir be savo paties vaikiškos kūrybos būtum ir pats užaugęs ir subrendęs kaip dabar ? Ar nebūtum panašus į medį be šaknų, į šaknis be tų plonyčių šaknelių, plačiai išsiskleidusių tamsų pūdirvį, kurių niekas nemato, bet be kurių neaugtų medis,

nežaliuotų lapai ir nežydėtų žiedai ?...

Taip, mielas skaitytojau, tu buvai mažas, kaip ir kiekvienas, ir nebūtum užaugęs ir subrendęs, jei nebūtum išgyvenęs močiutės pasakų ir dainelių amžiaus.

Ir dar. Kodėl tu sakai - tegu skaito jas maži vaikai ir į vaikystės amžių sugrįžę seniai ? Argi tau nemalonu prisiminti vaikystės dienas ? Ar nemėgsti ankstybo ryto, pratrykštančio rausvais saulės spinduliais ir dvelkiančio gaivinančiu vėjeliu ? Ar nematai ryto gražio ir nejauti jo nuostabumo ? Ar tas senas žmogus irgi nėra prgyvenęs žydinčios vaikystės, audringos jaunystės ir dideliais pasiryžimais garsėjusio subrendusio vyro amžiaus ? Ar jis ir dabar dar nėra didis visu išgyventu savo gyvenimu, kietais ilgų dienų patyrimais, auksinio saulėlydžio išmintim ? Kam tu lygini jį su vaiku ? Ar kad jo žingsnis neniklas, kojos negreitos ir akys netokios šviesios kaip sakalo ? Deja, žmogui greito žingsnio neužtenka ir sakalo akių negana !

Kodėl tu sakai - tai senųjų mūsų tėvų išmonės, mūsų senolių svaičios, o jie, tie mūsų tėvai ir senoliai, buvo tamsūs, nemokyti - ką jie įdomaus galėjo pasakyti ? Kodėl tu sakai, kad mūsų tėvai buvo tamsūs ? Ar tik tas tėra šviesus, kas universitetus išėjas ir matęs Atėnus, Romą, Paryžių ir kitas kultūros ir civilizacijos galybes ? Tačiau bailus kiškelis negirdo drąsaus liūto ir pakrūmių nykštukas - padangių sakalo. Kas didžiu užaugo, iš didžio sėklos yra dygęs; kas rado šviesą, buvo kas ją paliko. Ar nes neradom didelių savo tėvų palikimų ?

Kas yra didybė ir kas yra šviesa ? Kas tavo sielą iškelia iš žemės dulkių į tyrąsias padangių aukštybes, tas yra didžia, ir kas rodo kelią į nenutrūkstamą laimę, tas yra šviesa. O tą laimę mes prieinam ne visą iškarto, ne per vieną dieną, ne vienoje vietoje. Ji padalinta mums per visas dienas, per visas vietas ir visus kelius, kuriais nesustodami keliaujam. Tačiau laimę sutinka tik tas, kas moka džiaugtis vaiko džiaugsmu ir šypsotis pavasario šypsniu...

Ką įdomaus žino senatvė ? Daug, tik mokėk išgirsti ir

suprasti. Bet yra ir neįdomių dalykų, be kurių negalime būti. Ar įdomu valgyti duoną ? Visai ne. Bet ji pagrindinis paprasto maistas.

O ta mūsų senovė daugiau kaip duona, ir jos palikimas didesnis nekaip tūlas manom. Painkim tik pasakas... O kur dar kitkas !...

Toliau autorius labai vaizdžiai nusako kas yra pasaka, ka mūsų senolių pasakos kalba musu protui ir širdžiai, kaip senovės lietuviai bendravo su Dievu, su dievais ir su velniukščiais - Autorius savo įžanga baigia:

"Lietuviai trentiniai, dideli ir maži, skaitydami kitas knygas, neparnirškim savo pasakų, kad jos primintų mums gimtąsias sodybas, mūsų tėvus ir senolius, tas sodybas kūrusius ir gražias pasakas sekusius. Mūsų tėvų ir senolių dvasia visur telydi mus."

Bet geriausiai už save kalba pačios pasakos. Štai idedame iš šios puikios knygos vieną budingą pasaką ir tikimės, kad skaitytojai būtinai susižavėję norės asmeniškai knygą i rankas pasiemę ir kitomis pasakomis pasidžiaugti.

UŽ GERO PADARYMA PIKTU UŽMOKA.

Iš "TEVŲ PASAKOS", A. Giedriaus.

Ejo žmogus per girią ir rado lokį šiekštos prislėgtą. Tas lokys prašo žmogaus, kad jį paleistų. O žmogus klausia:

- Ką tu man duosi?

- Aš tau gražiai atsilyginsiu, - sako lokys.

Gerai. Žmogus pasidarė kartį, pakėlė šiekštą, ir lokys išlindo. Daber jisai pasiraižė, pasižiūrėjo į žmogų ir sako:

- Aš labai alkanas, tai turiu tave suėsti.

- Ar tai taip? - sako žmogus. - Aš tave išgelbėjau, o tu nori mane suėsti!

Lokys jam sako:

- Už gero padarymą vis piktu užmoka.

- Ne, - sako žmogus. - Kur tu matei tokią neteisybę? Eiva keliu lig trijų: ką tuos tris pirmutinius sutiksiva, tai jie tegu

ir padaro mudviem teisną.

– Gerai, – sako lokys.

Eina juodu keliu ir sutinka šunį. Žmogus sako:

– Šuneli, padaryk mudviem teisną. Štai lokys buvo šiekštos prislėgtas. Aš jį išgelbėjau, ir jis žadėjo man gražiai atsilyginti, o dabar nori mane suėsti ir dar sako: už gero padarymą vis piktu užmoka. Ar tai teisybė?

– Teisybė, – tarė šuo. – Pasiklausyk manęs. Kai aš buvau jaunas ir greitas, ūkininkas mane kur tik siuntė, čia bėgau, ką tik liepė, tą dariau ir per naktis jo turtą saugojau, o kai pasenau, tai paėmė lazdą ir išvarė. Už gero padarymą vis piktu užmoka. Lokys gali tave suėsti.

Eina juodu toliau keliu, sutinka arklį. Žmogus vėl sako:

– Arkleli, padaryk mudviem teisną. Štai lokys buvo šiekštos prislėgtas ir prašė manęs išgelbėti. Žadėjo gražiai atsilyginti, o dabar, kai išgelbėjau, nori mane suėsti.

Arklys jam sako:

– Pasiklausyk, žmogau. Kai aš buvau jaunas ir stiprus, ištikimai tarnavau savo ūkininkui: ir lauką jam ariau, ir malkas iš girios vežiau, ir jodinau jį, ir viską dariau, ką tik man liepė. O štai kai pasenau, paėmė įnagį ir išvarė. Už gero padarymą piktu užmoka. Lokys gali tave suėsti.

Žmogus nudiminė. Bet eina juodu dar toliau – trečiojo sutikti. Ir sutinka lapę. Žmogus prašo:

– Lapele, padaryk mudviem teisną. Štai lokys buvo šiekštos prislėgtas, aš jį išgelbėjau, o jis nori mane suėsti.

Lapė pasižiurėjo į juodu ir sako žmogui:

– Ką tu man duosi, kad aš padarysiu teisną?

– Žąsį – pažadėjo žmogus.

– Gerai, – sako lapė.

Paskui klausia lokio:

– Ar tikrai tave žmogus išgelbėjo?

– Tikrai.

– O kodėl tu jį nori suėsti?

– Todėl, kad alkanas.

– Teisybė, alkanas nori ėsti, – sako lapė. – Bet kad judu prašota padaryti teisnį, tai aš padarysiu. Tik man viską reikia žinoti, kaip buvo išpradžios. Eime į tą vietą, kur lokys buvo prislėgtas.

Jie nuėjo. Lapė sako:

– Tu, žmogau, paimk kartį ir pakelk šiekštą.

Žmogus pakėlė.

– O tu, loky, lįsk po šiekšta, kaip buvai.

Lokys pasilindo. Lapė mirktelėjo žmogui, žmogus paleido šiekštą ir prislėgė lokį. Lapė tarė:

– Dabar tu, loky, kaip gulėjai, taip gulėk ir lauk geresnės dienos. O nuduj, žmogau, eiva. Tu man kaltas žąsį.

– Gerai, – sako žmogus. – Eiva į mano namus, ir atsiimsi.

Lapė pasiliko už vartų, o žmogus įėjo į vidų. Kieme sutiko žmoną ir pasisakė jai, į kokią bėdą buvęs patekęs. Dabar, laimingai išlikęs, turįs atiduoti lapei pažadėtą žąsį. Bet žmona sako:

– Nebūk paikas: neši lapei žąsį! Ar negali nusinešti šautuvą?

Žmogus susigavo žąsį, pasiėmė šautuvą ir eina. Priėjęs prie vartų, sako lapei:

– Laputė, še žąsis. Eik šen arčiau, pasiimk.

– O ką tu ten po kita pažasčia pasikišęs?

– Pagalį, – sako žmogus. – Jeigu žąsis norėtų ištrūkti, tai aš ją užmuščiau.

Lapė priėjo arčiau, žmogus užtiesė šautuvą, cinkt ir nušovė ją. Lapė krisdama spėjo ištarti: už gero padarymą piktu užmoka.

§§§§§§§§§§§§§§
§§§§§§§§§§§§§§

"DAINOS APIE LAISVĘ."

Poetas Alfonsas Giedraitis atsiuntė paminėti savo jau antrąją poezijos knygą išleistą J.A.Valstybėse – Kalifornijoje. (Bonnie Press, Los Angeles, 1951). Tai "DAINOS APIE LAISVĘ",

32 puslapiai tevynės ilgėsio, trenties dalios ir dvasios pakilimo. Knygelę galima užsisakyti per Darbo Lietuvių Sąjungą - Darbo Rankų redakcija - administracija - kaina Prancūzijoje 300 frankų. Šiame numeryje dedame du kurinius iš "DAINOS APIE LAISVĘ":"Darbo Garbei" ir "Tostas Naujiems Metams".

Mes tikimes sulaukti gausiu šios knygos užsakymu iš mūsų skaitytojų - poezijos mylėtojų.

D.R.

HHHHHHHHHHHHHHHH
HHHHHHHHHHHHHHHH

D A R B O G A R B E I

Mačiau aš didžią darbo bylą
Skambant majorine gama,
Kur medžiai virsta, piuklai dyla,
Kur durpių verčiasi lava.

Ir fabrikuos, ir kabinetuos,
Prie arklo ir Šventam Rašte,
Ir žodžiuos, pranašų sudėtuos,
Matau didingą vis tave.

Eini gajus tu per pasaulį.
Statai naujas vis vertybes.
O kas užstoja darbui saulę,
Tokias nusluoji valstybes.

Jei žemę slėgs dar jėgos tamsios
Ir grims vis liūdesin širdis,
Tu vis paragrafu tuo remsies:
Tik darbo prakaite viltis!

Gyvų tautų gyvam gyvenime
Tai tavo vardas vis skambės!
Granite nieks - rašte, mene -
Neras didesnės sau garbės.

Alfonsas GIEDRAITIS.

+//////////+

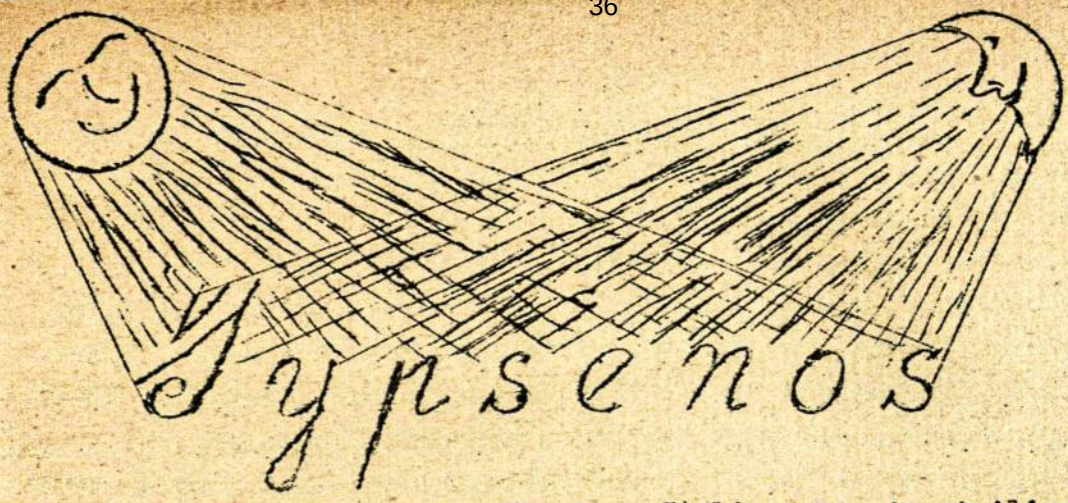

Trumanas telefonuoja į Kremliu. Stalinas liepia atsiliepti Višinskiui. ir Višinskis su pauzomis vis pabrėždamas: kalba
"Ne, ne, ne... ne, ne,...., ne, ne, ne,,...taip, ne, ne, ne, !"
Pasikalbejimas baigtas, ir Višinskis klausia Stalino:
"Na, kaip ? Ar gerai aš jam atsakiau ?"
Stalinas kraipydamas usus patvirtina,kad gerai,"tik, sako," vienoj viet j kaž kas ne visiškai tvarkoj, kokia ten tam trustu atstovui nuolaida padarei taip sakydamas ?"
"Heh, toj vietoj Trumanas klause ar aš gerai girdžiu..." pagristai pasiteisina Višinskis.

::::::::::::::::::

Du diplomatai - rusas ir amerikietis - kalbasi apie laisve. Ir vinas ir kitas tvirtina, kad pas juos ir kvėpuoja ir gyvena žmogus visiškai laisvai. Amerikieti tas erzina ir jis nori faktais irodyti koki yra laisve Amerikoje. Pavyzdžiui, jis sako,pas mus bet kuris pilietis gali Washingtone imti ir paskelbti, kad Trumanas durnas... Niekas už tai jo į kalejimą nesodins. Laisve.
Rusas sutinka, kad tai laisve, bet sako ir Maskvoje galima lygiai taip pat pasielgti, bet kuris pilietis gali imti ir paskelbti, kad Trumanas yra durnas... ir niekas jo į kalejimą už tai nesodins. Priešingai.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.

Iš testamento: .... "gi mano sunemui komunistui Osvaldui užrašau 10,000,000 frankų pasidalinti lygiomis dalimis su visais draugais Prancuzijos kompartijos nariais.

^^^^^^^^^^^^^^^^^

TARPTAUTINIAME CHIRURGŲ KONGRESE, Paryžiuje, pereitą vasarą. Rusas pasakoja: "Vienas mūsų darbininkas apako. Mes jam grąžinome regėjimą dėka naujoms stiklinėms matančioms akims Tai sovietinio mokslo stebūklas!" "Kas čia tokio, tuoj įsikiša amerikietis, vienam mūsų darbininkui pernai našina nutraukė penkis pirštus, mes jam tuoj ičiepijom karvės spenius. Dabar jis ir pirštus turi ir 11 litrų pieno duoda į dieną"... "Netiesa, sušunka sovietų profesorius, ar turit liudininką kuris matė "Žinoma, rimtai atsako amerikietis, gi mató tas jūsų darbininkas su stiklinėm akim".

PARYŽIUJE pasakojama apie paskutini rusų "atradima". Malenkovas raportuoja Stalinui, kad tik ka patikrinta ir irodyta jog Adomas ir Ieva buvo rusai.

"O kaip bus jei Amerikos Balsas ir vel apkaltins mus propaganda, kai paskelbsime šią žinią? klausia Stalinas. "Kokius irodymus mes turime?"

"Geriausius kokie tik gali buti", atsake Malenkovas: "Adomas ir Ieva neturejo drabužių. Jie taip pat neturejo buto. Maitinosi tik obuoliais - ir tikejo, kad gyvena Rojuje. Jie galejo buti tik rusai".

MIUNCHENO ALINESE teko nugirsti, kad vagys buvo isibrovę į Sovietų Zonas propagandos ministerija ir išsineše galutinius rezultatus kitu metu rinkimu.

VIENAME PARYŽIAUS SPEC: ŽUVŲ RESTORANE kelneris klijentui patvirtino, kad jis gali gauti viska kas tik plaukioja.

"Atneškit Man Esther Williams", papraše klijentas.

AŠTUONMEČIU KLASEJE RAŠOMASIS. Klausimas: "Kur randami drambliai?" Jurgiukas suka galva, prakaituoja ir pagaliau savo neužtikrinta rašysena brėžia:

"Drambliai labai dideli. Niekas jų nepameta".

MOKYTOJUI, kuris klausia kiek bus padalinus aštuonius per pusę. Laurynas (6 metų) atsako: "3 išilgai ir 0 skersai".

Vakarine Paryžiaus spauda pasiryžiusi prdaug savo skaitytojų nevarginti žiūri į praėjusius metus taip pat ir iš humoristinio taško. Kokie anekdotai publikos palankiausiai buvo sutikti 1951 m? Paryžietiškiausių anekdotų ne įmanoma perduoti turint galvoj, kad kas tinka Paryžiaus spaudai gali atrodyti per daug "shocking" lietuviškoje. Pasitenkinsime vienu kitu iš pačių nekalčiausiu anekdotelių duodami pirmumą politiniams.

UŽ=KAVIARO UŽDANGOS. Vakarų žurnalistas priimamas pas Bulgarų ministerį pirmininką. "Pone Ministeri, sako labai nustebęs žurnalistas, Jūsų telefonas tikrai keistas. Klausytuvas (ausinė) yra bet mikrofono - ragelio kalbėti nėra." "Taip, atsako Pirmininkas, čia musu tiesioginis laidas su Kremlium."

LENKŲ ŪKININKAS nebepakeldamas bado vyksta į Varšuvą, atsistoja prie vidaus reikalu ministerio durų ir valgo šieno saują. Ministras išeidamas pastebi ir sušunka: "Nelaimingasai, jei policininkas Tave pamatys, tuoj į kalėjimą pakliusi!" ir įspraudžia jam į delną 20 zlotų. Šio gesto padrąsintas ūkininkas tą patį pakartojo prie užsienio reikalų ministerio durų ir gauna 40 zlotų. Tada jis nutaria eiti pas ministerį pirmininką, kuris jam išmetineja:"Kur Tavo protas jei tu dabar šiena valgai, kuo tu maitinsies kaip žiema ateis?".

VIENAS ČEKAS išeina iš kalėjimo atsėdėjęs du metus. "Kaip ten tau buvo su maistu?" klausinėja nuogastingai jo draugai. "O man nusišypsojo laimė, jis atsako. Kalėjimo sargas buvo tikras dušia ir man kišo duonos riekes per rakto skylę".

NEO=NACIS stengiasi užsitraukti simpatiją bei užuojautos ir pasakoja svetimšaliui apie savo bendraminčius: "Ir matai Tamsta tą žmogu, kuris gatvę šluoja... tai buvęs ministeris. Tas laikraščių pardavėjas - ex-generolas! Tas valkata, kuris rausiasi atmatų dežėje buvo vienas iš mūsų geriausių ambasadorių!"

Tuo momentu pro šali bėga piktai skalįdamas mažiukas, bjaurus, šlevas šunpalaikis. "Pasakykit man, klausia tada svetimšalis, tas šuva ar tik nebuvo ankščiau San Bernaru?".

PRANAŠAVIMAI 1952 METAMS.

Paryžiaus spauda daug dėmesio kreipia į astrologų ir "burtininkių" pranašystes ateinantiems 1952-riems metams. Senieji metai rieda į nežinios Nirvaną. Jau žengiame į Naujuosius apgaubtus paslapties skraiste. Ką atneš 1952-ieji? Klausimas, kuri sau stato su nerimu žmonija.

Viena iš tokių "burtininkių", Janine Varnal, išpranašavusi savo laiku Italijos potvynius, didelius įvykius Romoje, komunizmo krize ir Čerčilio grįžima į valdžia jau paskelbė savo "nujautimus". Palikdami visa atsakomybe spėjikei, nors trumpai skaitytojams jos intuicijas pateikiame.

1952 metai nebus taikos metais, nei riebiųjų karvių metai. Per ištisus metus mes jausime įtaka stiprių magnetinių srovių, sukeliančių socialinį nerimą. Bendros tendencijos palankios politinėms permainoms. Greitų sprendimų pasėkoje galima laukti pasaulyje konfliktų del ideologinių, rasinių ir materialinių interesų. Karas gali užsidegti atskiruose taškuose, naujose vietose, bet astrologiniai niekas neleidžia tikėti į visuotinio karo grėsme mūsų žemeje.

Anglija susilauksianti nemalonių pasekų už praeityje papildyta puikybės nuodėmę. Imperija būsianti priversta ginklu ginti savo užjūrių žemes. "Kelio atgal" bandymai neduosia laukiamų rezultatų. Sunkus laikotarpis karaliui liepos - rugpiūčio menesiais, pavojus sveikatai.

Sovietų Sąjungai ateina didžiu vidaus permainų perijodas, ji subyrės su tokia pat jėga, kaip susilibdė. Bet tai dar nebus 1952 metais. Į jos vadus veikia kovingos, bet tamsios jėgos. Pabaigoje kovo mėn. ir rugpiūčio mėnesį Stalino ir SSSR gimimo konsteliacijos pavojingai susikerta, Pačiam Stalinui ateina sunkaus gyvenimo galas, Saulės-Saturno įtaka nepalankiausi kokia jis tik yra turėjęs. Visi astrologai sutinka, kad Stalino sveikata pašlyjusi ryšium su sunkiu planėtiniu spaudimu.

SKORPIONAS.

XVXVXVXVXVXVXVXVX

TURINYS

1. D.L.S-gos Valdybos Žodis.....2 psl.
2. Socialinis progresas ir taika.....3-4 psl.
3. Tostas Naujiems Metams.....4 psl.
4. Apžvalga.....5-6-7-8 psl.
5. Lietuvos Diplomatijos Šefas mūsų Svečias....9-10-11-12 psl.
6. Korespondencija iš Trokadero Rūmų.....12-13-14-15-16 psl.
7. Sindikalizmas ir Tikyba.....16-17-18-19 psl.
8. Nauji išvežimai Lietuvoj.....19 psl.
9. Pereinamoji koncentracijos stovykla netoli Vilniaus19-20 p.
10. Lietuvos kolektyvizacijos nepasisekimas.....20 psl.
11. Pasikalbėjimas su Adomu GALDIKU.....21-22-23 psl.
12. MONČIO kuryba.....24-25-26-27 psl.
13. Dailininkas A. LIUTKUS.....28 psl.
14. Tėvų pasakos.....29-30-31 psl.
15. Už gero padaryta piktu užmoka.....31-32-33 psl.
16. Dainos apie Laisvę.....33-34 psl.
17. Darbo Garbei.....34 psl.
18. Šypsenos.....35-36-37-38 psl.

SSSSSSSSSSSSSSSSSS

CONTENU

1. Introduction de la Rédaction.....2 p.
2. Le progres social et la paix.....3-4 p.
3. Toast pour Nouvel An.....4 p.
4. Actualité.....5-6-7-8 p.
5. Le Chef des Diplomates de Lithuanie notre hote.9-10-11-12p.
6. Correspondance du Palais Chaillot.....12-13-14-15-16 p.
7. Syndicalisme et la religion.....16-17-18-19 p.
8. Les nouvelles deportations en Lithuanie.....19 p.
9. Le camp concentration de passage pres de Vilnius.19-20 p.
10. La collectivisation n a pas de succés en Lithuanie.20 p.
11. Conversation avec Adomas GALDIKAS.....21-22-23 p.
12. Art de Mr. MONČYS.....24-25-26-27 p.
13. Artiste (peintre) Mr. A. LIUTKUS.....28 p.
14. Les contes des nos pères.....29-30-31 p.
15. Pour bon travail on paye avec déchanceté....31-32-33 p.
16. Les chansons de la liberté.....33-34 p.
17. A l honneur du travail.....34 p.
18. Humour.....35-36-37-38 p.

Nr. 4 (10), 5 (11), 6 (12). Paryžius, gruodžio 31 d.
" " " " " " Paris, le 31 decembre. 19

"DARBO RANKOS" yra DARBO LIETUVIU SĄJUNGOS ORGANAS ir PIRMASIS LIETUVIU PERIODINIS LEIDINYS PRANCUZIJOJE.

Leidžia D.L.Sąjunga Prancūzijoje savo nariams ir prijaučiantiems.
Vyr. Redaktorius J. MASIULIS.

Imprimé Nr. 12839. Editeur Travailleurs lithuaniens à la C.F.T.C.
Reneotypé 26, rue de Montholon, Paris 9e. Directeur- redacteur
Mr. J. MASIULIS.